

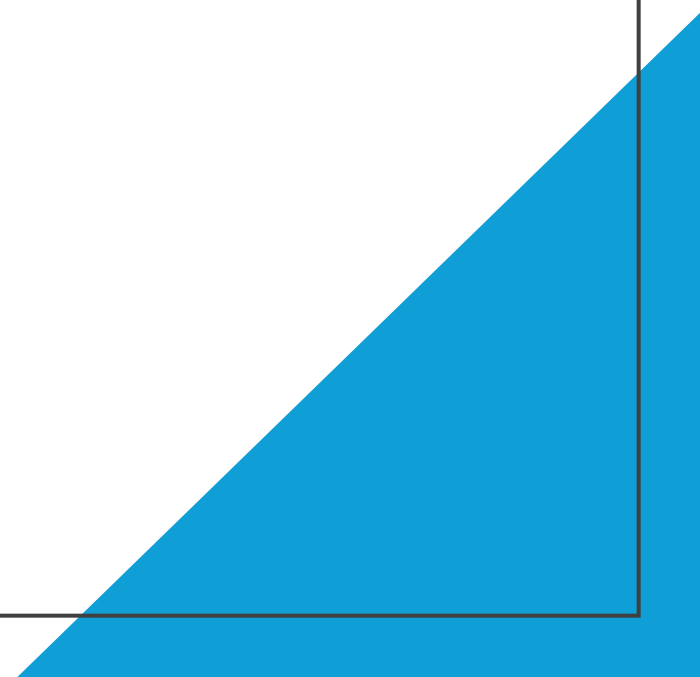
Nest i dagtilbud

De fysiske rammers betydning for fællesskabet

Kolding den 7. maj 2024

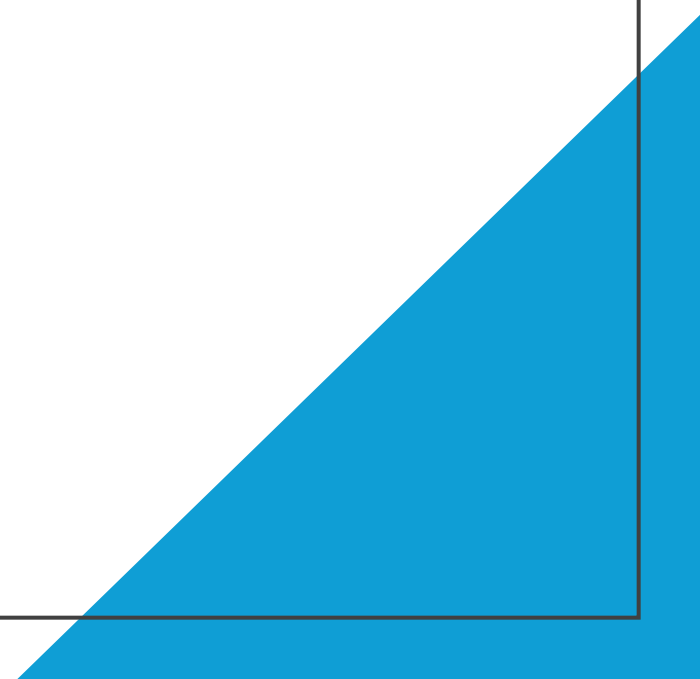
Stine Clasen

Udviklingskonsulent



Rammen om oplægget

- Min rejse med Nest pædagogikken
- Værdier i arbejdet med de fysiske rammer
- Rummets didaktik
 - Ydersiden
 - Indersiden
- Case
- Bære-, være- og lege-læredygtige fællesskaber



Min Nest rejse med Nøddeskalsmodellen gennem 10 år



- Pædagogiske metoder
- Samarbejdsstrukturer
- Systemstrukturer
- Filosofisk fundament

Værdier i arbejdet med de fysiske rammer

- De fysiske rammer er et grundvilkår for alle
- Mennesker oplever rum intuitivt
- Rummet former adfærden og adfærden former rummet
- Et kodet rum og visuel støtte skaber tryghed
- Trygge og harmoniske rammer understøtter trivsel, leg og læring
- Når vi taler om de fysiske rammer, taler vi om pædagogik
- Rummet er et spejl af den pædagogiske ambition
- Når rummet understøtter den ønskede pædagogik, kan rummet blive den 3. pædagog
- Fastholdelse af gode rammer er en kontinuerlig mediering
- Bevidst stillingtagen til de fysiske rammer kan fremme børnefællesskabet, det professionelle fællesskab og forældrefællesskabet

Rummets didaktik

Indersiden og Ydersiden af Rummets didaktik

***Indersiden** forstået som værdier, ledelse og samarbejde omkring børnefællesskaberne og internt imellem de professionelle og med forældre*

***Ydersiden** forstået som de konkrete metoder, principper og redskaber, der kan tages i anvendelse i forhold til de fysiske rammer med henblik på forudsigelighed, struktur og overblik*

- Det er to tilgange og forståelser, der er hinandens forudsætning og gensidigt afhængige af hinanden
- Det er i respekten for og balancen mellem inder- og ydersiden, at den psykologiske tryghed, roen og modet til at være og lege og lære kan understøttes
- Når inderside og yderside mødes, næres den faglige stolthed og arbejdsglæden

Rummets Nøddeskal

Indersiden

Filosofisk fundament:

Fælles værdier i arbejdet med rummets didaktik

Børn og personale skal inddrages, forældre løbende orienteres

Systemstruktur:

Insisterende, modig og fastholdende ledelse & Rammer til samarbejde

Samarbejdsstruktur:

Klare roller og ansvar - de mange H´er: hvem gør hvad hvornår, hvorfor, hvordan, hvor længe, sammen med hvem & Tjekliste som en hjælpende hånd under den gode pædagogik for alle

Ydersiden

Metode/temaer:

Kodning, visuel støtte, oprydning, kategorisering



Case

Anna Mette er leder af en mindre daginstitution med små rum. Den har eksisteret i mange år. Der er behov for en pædagogisk udvikling af institutionen.

Anna Mette beslutter, at vejen til udvikling skal være med udgangspunkt i de fysiske rammer. Hun tilrettelægger efterfølgende processer for børnene og personale, så de pædagogiske udviklingstiltag tager afsæt i inddragelse, hvor børnenes og de professionelles ønsker, ideer og behov imødekommes.

Processen

Børnehavebørnene bliver interviewet ud fra følgende spørgsmål:

- *Hvad er rigtig sjovt at lege med? & Hvad vil du gerne have mere af?*

På personalemøderne hen over en periode afsættes der tid til at tale om ønsker og drømme for læringsmiljøerne i institutionen, herunder besvarelse af spørgsmålene:

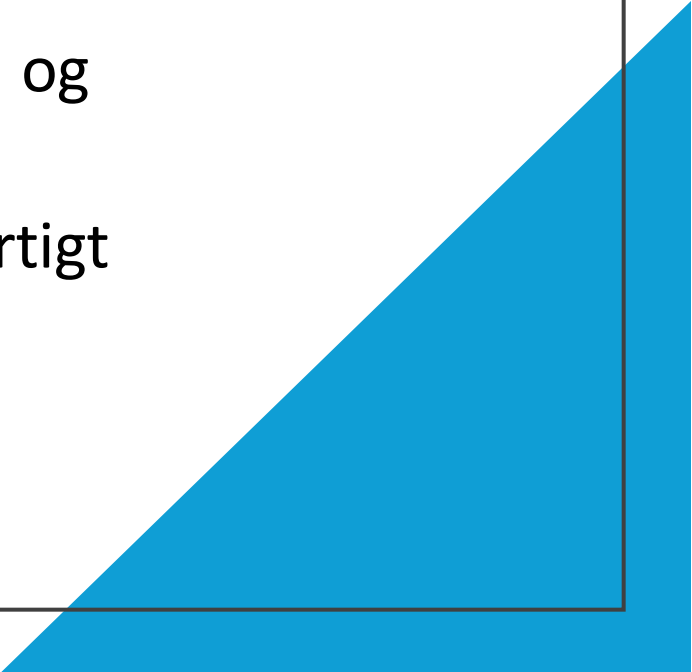
- *Hvilken læring vil vi gerne tilbyde børnene? & Hvordan ser et udviklende og stimulerende rum, der understøtter den enkelte og fællesskabet ud?*

Forældrene


- *På forældrerådsmøderne er der et fast punkt på dagsordenen: "Nyt fra læringsmiljøet".*

Valg af temaer

På baggrund af input fra børnene og personalet bliver der valgt tre temaer ud, som der er et særligt fokus på i forhold til konkrete indsatser for at få mere ro, struktur og dermed tryghed ind i den pædagogiske hverdag:

- Opryddelige rum, der udstråler en faglig værdighed og pædagogisk intention
 - Tydelig kodning af rummene, så børn og voksne hurtigt kan aflæse, hvad der forventes af dem, og hvordan rummene skal anvendes
 - Anvendelse af visuel støtte
- 

Anna Mettes erfaringer fra pædagogisk udvikling med afsæt i de fysiske rammer

- *Det kræver meget og tydelig ledelse, så der hele tiden bliver fulgt op på arbejdet med sammenhængen mellem rammerne og pædagogikken*
 - *Det kræver, at der bliver sat tid af til refleksion i personalegruppen*
 - *Vi skal turde eksperimentere, så vi bliver bedre til at vende ting på hovedet og gøre noget nyt*
 - *Vi skal arbejde ud fra spørgsmålene: Hvad er det for en pædagogik vi vil? Hvad har vi af rum, og hvad gør vi helt konkret?*
 - *Det er vigtigt altid at have børneperspektivet med. Børnene fortæller os meget mere end vi tror, de kan.*
- 

Casen i Nøddeskalsmodellen

Værdi: Børne- og personaleinddragelse

- Inddragelse af børnenes og personalets stemmer skaber ansvar og ejerskab for rummet og styrker samhørigheden.

Systemstruktur: Insisterende Ledelse

- Prioriteret vedholdende ledelsesinvolvering er forudsætningen for, at den pædagogiske udvikling bliver bæredygtig.

Samarbejdsstruktur: Samstemt Team

- Samarbejde i forhold til de fysiske rammers betydning for pædagogikken, fællesskabet og den psykologiske tryghed er afgørende.

Pædagogisk metode: Tydelig Kodning

- I det kodede rum, hvor børn og voksne hurtigt kan afkode, hvad der forventes af dem, etableres psykologisk tryghed, en følelse af at være kompetent og dermed mere mod til at indgå i fællesskabet.



Bære-, være- og lege-læredygtige fællesskaber

Citat fra bogen 10 Melleformer, Veje til bæredygtige og inkluderende læringsfællesskaber af Stine Clasen og Christina Baluna Hostrup 2023

- **Det bæredygtige fællesskab** handler om, at vi altid må tage afsæt i de personer, vi er i en given sammenhæng. Vi har de børn vi har og vi er de professionelle, vi efter bedste evne kan være i en konkret praksis. Vi har et fælles fagligt, pædagogisk, psykologisk og ikke mindst relationelt fokus på at bruge de menneskelige ressourcer og det potentiale, der til enhver tid er tilgængeligt. Det vil sige fællesskaber, der hviler på respekten for hinanden, og de rammer vi har, og som vi sammen skal passe på både fysisk og mentalt. Fællesskabet bliver bæredygtigt, når vi står sammen og hjælper hinanden med at værne om det, der er. Inden i os, mellem os og rundt om os.
- **Det væredygtige fællesskab** handler om, at vi har fokus på, hvad der skal til for at fællesskabet opleves trygt og udviklende. Det er i refleksionen med andre, at vi mærker og forstår os selv på måder, som vi ikke nødvendigvis selv kan fremkalde. Som en kunstner udtrykte det, da maleriet var færdigt: Det er først, når det bliver set af andre, at det får liv. Væredygtige fællesskaber fordrer, som de bæredygtige fællesskaber, at der er en samstemthed omkring, hvilke værdier fællesskabet står på og hvilke strukturer og samarbejdsmodeller, der dermed inviteres ind. Vi er i det pædagogiske arbejde med inkluderende fællesskaber og god pædagogik til alle inspireret af Center for Væredygtigheds definition på væredygtighed, her gengivet i uddrag:

”Det er bevidstheden bag handling. Det er processer forankret i, hvad det vil sige at være menneske – og med blik på fællesskabet. Det er filosofi, dannelse, etik, selvindsigt og trivsel blandet sammen og videreudviklet til en ny kontekst.”

- **Det læredygtige fællesskab** opstår, når læringsrummet opleves trygt på måder, sådan at børnenes opmærksomhed kan bruges på at lære noget nyt fremfor at blive brugt på at afkode det fysiske rum, afkode forventninger og afkode de professionelle kommunikation og didaktiske praksis. Når den enkelte er tryk, påvirker det fællesskabet, så alle tør læne sig op ad hinanden og sammen finde nye veje til leg, læring og trivsel. Det bære- og væredygtige fællesskab understøtter modet til at være nysgerrig og være og lære.



Èn ting jeg tager
med mig...